

Om generationsskifte

Når brikkerne skal falde på plads

En oversigt over de juridiske og skattemæssige aspekter ved et generationsskifte

Et generationsskifte kan betragtes som et puslespil. Et puslespil, hvor alle brikkerne skal passe sammen, så du får den løsning, der dækker lige netop dine ønsker og behov.

Et generationsskifte består af en "blød" og en "hård" del. Den "bløde" del omfatter bl.a. de personlige overvejelser, du skal gøre dig omkring familiens og virksomhedens fremtid. Den "hårde" del af et generationsskifte består primært af jura, skat og finansiering.

I denne oversigt fokuserer vi på de juridiske og skattemæssige aspekter ved et generationsskifte.

De tekniske muligheder i forbindelse med et generationsskifte af ejerdrevne virksomheder kan skitseres i nogle modeller. Ved et generationsskifte spiller skatten samt bo- og gaveafgiften en stor rolle, idet skattebetalinger til staten er med til at formindske din eller virksomhedens formue. Derfor fokuseres der i disse modeller også på at formindske og/eller udskyde skatten – selvfølgelig inden for lovens rammer.

Hvilke skatter og afgifter udløses/kan udløses ved generationsskifte?

Når en personligt ejet virksomhed sælges, vil der typisk optræde tre former for skat:

- Skat på avancer (fx på ejendomme, driftsmidler og goodwill),
- Skat af genvundne afskrivninger på bygninger samt
- Skat på opsparet virksomhedsoverskud

Er virksomheden organiseret som selskab, vil der typisk udløses skat på de aktier eller anparter, der overdrages.

Hvis der ved overdragelse inden for familien gives gaver, kan der endvidere blive udløst gaveafgift.

Særlige regler ved overdragelse inden for familien = reglerne om succession

Udgangspunktet er, at overdragelse af virksomhed udløser skat.

Når et generationsskifte sker inden for familien, kan der evt. ske overdragelse med "skattemæssig succession".

Succession betyder, at du som sælger, ikke beskattes af salget.

Sælger du en *personligt ejet virksomhed*, overtager køber den skattebyrde der ligger på aktiverne/passiverne i form af, at køber overtager den oprindelige skattemæssige anskaffelsessum for aktiverne og passiverne. Skattebyrden udløses først den dag køber afstår aktiverne og passiverne i virksomheden.

Er din virksomhed organiseret som et selskab, og du dermed sælger aktier i selskabet, overtager køber den skattebyrde der ligger på aktierne i form af, at køber overtager den oprindelige skattemæssige anskaffelsessum for aktierne.

Betaler køberen et beløb for virksomheden, som svarer til dens værdi, eventuelt med fradrag af en "rabat" i form af en skatteforpligtelse som personen skubber foran sig (teknisk kaldet en passivpost), udløses der hverken skatter eller afgifter i forbindelse med overdragelsen.

Hvis du helt eller delvist overdrager virksomheden som en gave til dine børn eller andre familiemedlemmer, skal der betales gaveafgift, af den del af gavens værdien der overstiger den afgiftspligtige bundgrænse. Bemærk dog at en gave til søskende og søskendes afkom som udgangspunkt er indkomstskattepligt. Fra og med 1/1 2027 ændres gaveafgiftsreglerne, så også søskende omfattes af gaveafgiftsreglerne.

Hvornår kan successionsreglerne anvendes?

Overdrages *en personligt ejet virksomhed* kan ejendomme kun overdrages med succession, hvis der er tale om:

- Bortforpagtede landbrugs- eller skovbrugsejendomme
- Aktivt udlejede ejendomme*
- Ejendomme der anvendes i overdragerens virksomhed

*Det er muligt at overdrage en udlejningsejendom, hvis den har været "aktivt udlejet". "Aktiv udlejning" indebærer, at følgende betingelser er opfyldt:

- Ejerandelen af den faste ejendom er på mere end 50%, eller råderetten over stemmerne i den virksomhed, der ejer den faste ejendom, er over 50%.
- Indgåelsen af lejeaftaler og andre aftaler af væsentlig økonomisk betydning er ikke overladt til en afhængig tredjemand uden for virksomheden, og
- Ejendommen har været ejet i mindst et år før overdragelsen mens den har været aktivt drevet (ejertidskrav)

Overdrages *aktier i et selskab*, kan der kun ske overdragelse med succession, hvis selskabet ikke er en "pengetank".

Selskabet er en pengetank, hvis aktiviteten i selskabet i overvejende grad består af "passiv kapitalanbringelse" - dvs. investerer i fast ejendom (bortset fra de ejendomme der er nævnt umiddelbart ovenfor), obligationer, aktier eller lignende (medmindre aktivet indgår i virksomhedens drift). Ved

overvejende grad forstås, at mere end 50% af indtægterne eller aktiverne, målt som gennemsnit over tre år eller pr. aftaledatoen, kommer fra eller udgør førnævnte aktiviteter.

Særlige regler ved overdragelse til en nær medarbejder = reglerne om succession

Reglerne om succession kan også anvendes, når overdragelsen af virksomheden – såvel en personligt ejet virksomhed som et selskab – sker til en eller flere medarbejdere.

Ud over de betingelser og konsekvenser, der gælder for familieoverdragelse, stilles der krav om, at medarbejderen har været fuldtidsbeskæftiget i mindst tre år i løbet af de sidste fem år. Der er mulighed for successiv overdragelse af en personlig ejet virksomhed til medarbejderen inden for en periode på fem år.

Indbetaling af fortjenesten på en ophørspension = udskydelse af skatten

Som alternativ til successionsreglerne har du mulighed for at indbetale et beløb, der svarer til fortjenesten af dit virksomhedssalg på en pensionsordning, dog maks. 3.443.400 kr. (2026). Du får fradrag for indbetalingen – og på den måde udskyder du beskatningen af virksomhedsafståelsen til det tidspunkt hvor du får udbetalt pensionen.

Reglerne gælder både ved salg af personligt ejet virksomhed og ved salg af aktier i et selskab.

Det er en forudsætning, at du er mindst 55 år og har drevet selvstændig virksomhed eller har været hovedaktionær i mindst 10 år.

Du kan kombinere successionsreglerne og indbetaling af fortjenesten på en ophørspension.

I Jyske Bank kan du høre mere om pensionsordning til en selvstændig erhvervsdrivende.

Modeller for generationsskifte

I det følgende vil vi gennemgå hovedtrækkene i de mest anvendte modeller. Hvis du ønsker mere fyldestgørende og detaljeret information, kan du få det hos din revisor og advokat, som er de egentlige eksperter inden for skat og jura.

Betragt modellerne som "enkeltbrikker" i dit eget puslespil – på den måde kan du kombinere "brikkerne" og opnå det generationsskifte, der passer til dine ønsker og behov.

Personligt ejet virksomhed

Modellerne nedenfor kan som hovedregel benyttes til personligt ejede virksomheder.

Løbende overdragelse af en personligt ejet virksomhed

Sælger du din personligt ejede virksomhed til eksempelvis dit barn eller en nær medarbejder, vil du som udgangspunkt skulle betale skat af din fortjeneste.

For at lette skattebetalingen kan I aftale, at virksomheden overdrages løbende (ad flere omgange). Så overtager køberen kun en mindre ejerandel, som udløser en tilsvarende mindre skat.

Ved et salg inden for familien og til en nær medarbejder kan du evt. undgå beskatning ved at overdrage med succession - successionsreglerne er omtalt i afsnittene ovenfor.

I praksis opretter I et interessentskab (I/S), hvor I begge deltager i driften, og dermed opnår I en løbende indtjening, som køberen kan bruge til at finansiere yderligere køb af ejerandele af virksomheden.

Da I begge deltager i virksomhedens drift, er det vigtigt, at samarbejdet mellem jer fungerer godt. Vi vil anbefale, at I opretter en I/S-kontrakt, hvori I bl.a. har aftalt, hvad der skal ske, hvis der skulle opstå uenigheder mellem jer.

Skattefri omdannelse til selskab

Første led i dit generationsskifte kunne være at anvende reglerne om skattefri omdannelse af den personligt ejede virksomhed til et selskab.

Aktiverne og passiverne i din personligt ejede virksomhed overdrages til et nystiftet selskab. Som betaling for overdragelsen modtager du aktier i selskabet. Du er efter ombytningen ejer af aktier i et selskab i stedet for ejer af aktiverne og passiverne i virksomheden.

Der udløses ikke skat i forbindelse med, at du overdrager aktiverne og passiverne til selskabet, når der er tale om en skattefri omdannelse. Selskabet "succederer i" (overtager) aktiverne og passivernes skattemæssige anskaffelsessummer og anskaffelsestidspunkter. Selskabet fortsætter på den måde med det samme afskrivningsgrundlag, som du havde forud for omdannelsen.

Den skattefrie omdannelse til selskab er et værktøj til at forberede et generationsskifte, da det er væsentligt nemmere og dermed billigere at overdrage aktier frem for hvert enkelt aktiv og passiv i den personligt ejede virksomhed – særligt når der er et ønske om en løbende overdragelse.

En skattefri omdannelse til selskab er dermed ikke en endelig løsning, men et værktøj du kan bruge som en del af forberedelserne til dit fremtidige generationsskifte.

Virksomhed drevet i selskabsform

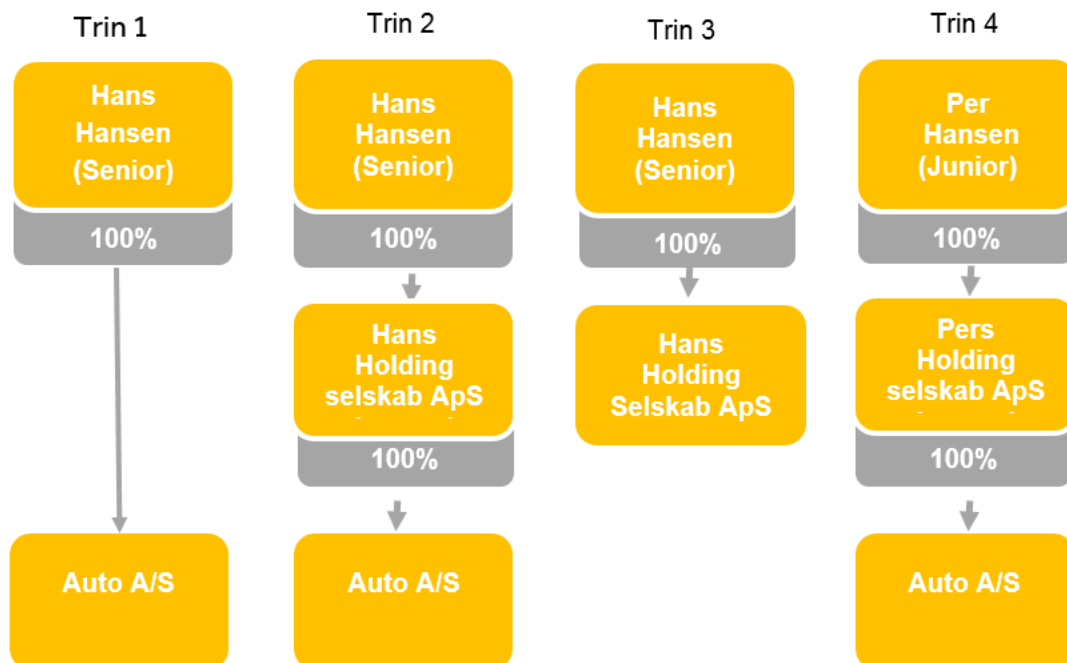
Modellerne nedenfor kan benyttes til både aktie- og anpartsselskaber. For nemheds skyld bruges betegnelsen aktieselskab, som herefter dækker over begge selskabstyper.

Aktieombytning – skattefri etablering af holdingstruktur

Salg af aktier i et selskab udløser som hovedregel beskatning af den fortjeneste, du opnår på aktiesalget, hvilket er med til at reducere den likvide del af formuen.

En meget anvendt metode til at undgå beskatning i forbindelse med overdragelse af aktier er, at foretage en aktieombytning forud salget af det selskab der ønskes overdraget i forbindelse med generationsskiftet. Aktieombytningen kan ske skattefrit, hvis visse betingelser opfyldes.

Aktieombytning og generationsskifte kan illustreres på følgende måde:

Trin 1: Far Hans ejer aktier i Auto A/S. Han ønsker på sigt at overdrage aktierne i Auto A/S til hans søn Per. En overdragelse af aktierne i Auto A/S er skattepligtig for Hans, medmindre han kan overdrage aktierne med succession. Modellen er derfor særlig anvendelig, hvis der er tale om en "pengetank", hvor aktierne ikke kan overdrages med succession.

Trin 2: Hans stifter et nyt Holdingselskab. Han overdrager herefter aktierne i Auto A/S til det nystiftede Holdingselskab. Som betaling for overdragelsen modtager han aktier i Holdingselskabet. (Dette kaldes også for et apportindskud). For at aktieombytningen kan ske skattefrit (dvs. Hans bliver ikke skattepligtig af overdragelsen af aktierne i Auto A/S), er det en betingelse, at det nye holdingselskab tidligst sælger aktierne i Auto A/S efter 3 års ejertid. Dette understreger behovet for at planlægge dit generationsskifte i god tid.

Auto A/S kan udlodde skattefrie udbytter til Holdingselskabet, og herved kan Auto A/S evt. slankes, så Auto A/S er nemmere at finansiere for Per i forbindelse med det kommende generationsskifte.

Trin 3: Hans' Holdingselskab sælger efter min. 3 års ejerskab aktierne i Auto A/S til Per, eller som vist i Trin 4 til Pers Holdingselskab, som evt. er nystiftet i forbindelse med generationsskiftet. Salget af Auto A/S er skattefrit for Hans' holdingselskab, da et selskab ikke er skattepligtige ved salg af unoterede aktier.

Trin 4: Købet af Auto A/S kan evt. ske via sælgerfinansiering, så Pers holdingselskab udsteder et gældsbrief til Hans' holdingselskab. Rent skattemæssigt kræves der forrentning af gældsbriefet på "armslængde vilkår". Pers Holdingselskab kan evt. afdrage på gældsbriefet i takt med, at der udloddes skattefrie udbytter fra Auto A/S.

En skattefri aktieombytning har således to formål med skattemæssigt sigte:

For det første: Driftsselskabet kan skattefrit udlodde udbytte til holdingselskabet (slankning af selskabet).

For det andet: Holdingselskabet kan sælge aktierne i datterselskabet skattefrit. (særligt en fordel, hvis det selskab der overdrages, er en "Pengetank").

Beskatning finder først sted, når du som ejer trækker midler ud af holdingselskabet eller sælger aktierne i holdingselskabet.

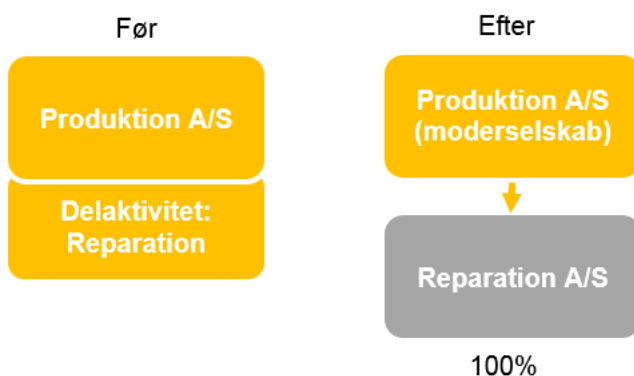
Tilførsel af aktiver – skattefri etablering af datterselskab

En koncern kan også etableres via reglerne om tilførsel af aktiver. Som virksomhedsejer kan du udskille hele virksomheden eller blot en enkelt driftsaktivitet til et datterselskab, uden at der finder en afståelsesbeskatning sted.

Tilførslen kan ske til såvel et nyoprettet som et eksisterende selskab.

Tilførsel af aktiver giver dig mulighed for at skræddersy generationsskiftet, idet du som sælger kan udskille de aktiviteter, som dit barn eller medarbejder ønsker at videreføre, mens du beholder resten selv (fx bygninger).

Skattefri tilførsel af aktiver kan illustreres på følgende måde:

Delaktiviteten reparation udskilles til et nystiftet selskab. Det bestående selskab, Produktion A/S, bliver nu moderselskab i koncernen.

For at tilførslen af aktiver kan ske skattefrit skal visse betingelser være opfyldt. Det er bl.a. en betingelse at aktierne i Reparation A/S tidligst sælges 3 år efter tilførslen af aktiverne.

Produktion A/S kan herefter sælge aktierne i Reparation A/S skattefrit til næste generation.

Spaltning

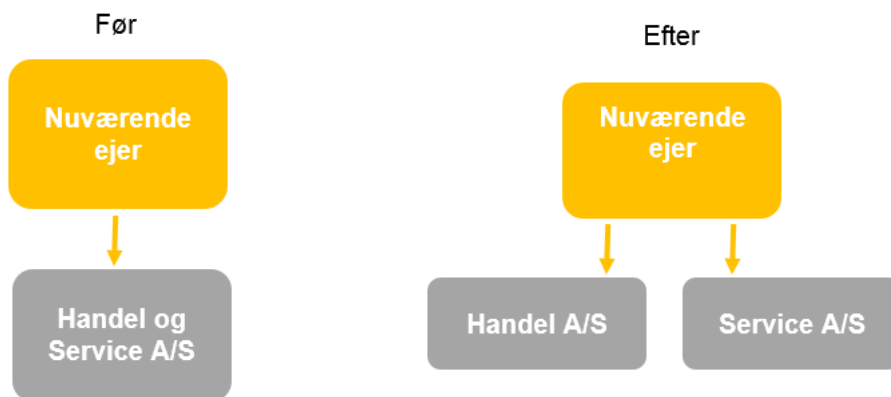
Ved spaltning opdeles et eksisterende aktieselskab i flere selskaber. Det sker ved, at selskabets aktiver og passiver indskydes i et eller flere nye selskaber. Spaltningen kan ske skattefrit, hvis visse betingelser og begrænsninger er opfyldt.

Som ejer af det spaltede selskab modtager du aktier i det eller de nye selskaber som betaling.

Opdeling af driftsaktivitet

Modellen kan bl.a. anvendes i det tilfælde, hvor du som virksomhedsejer ønsker at dele en virksomhed mellem dig selv og dine børn.

Efter spaltningen kan du overdrage aktier i det ene af selskaberne til dine børn eller en nær medarbejder, eventuelt ved anvendelse af successionsreglerne.

Opdeling i aktiv del (driftsaktivitet) og passiv del ("pengetank-del").

Spaltning kan også bruges med det formål at bringe et selskab ud af en status som "pengetank" (se tidligere afsnit om overdragelse med succession), så aktierne kan overdrages med succession til næste generation.

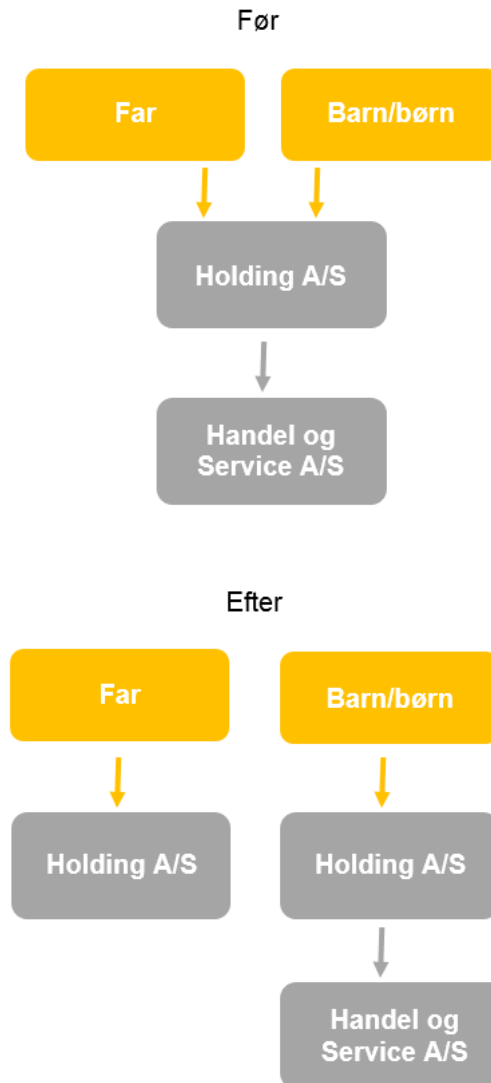
Hvis et selskab består af både en aktiv del (driftsvirksomhed) og en passiv del (eks. investering i værdipapirer), men er en "pengetank", kan de to dele udskilles i to selskaber, så den "aktive del" efterfølgende kan overdrages skattefrit til næste generation efter reglerne om succession.

Nuværende ejer beholder så den passive del (eks. Værdipapirinvesteringer), som evt. skal være med til at finansiere hans/hendes otium.

Opdeling af holdingselskab – aktiv del (med tilhørende driftsselskab) og passiv del

Spaltning kan også anvendes til at dele et eksisterende holdingselskab i to eller flere separate holdingselskaber, fx i forbindelse med at dine børn skal overtage virksomheden, mens du beholder de frie midler. Herved kan Holdingselskabet med virksomheden evt. overdrages skattefri efter reglerne for skattemæssig succession.

De frie midler kan du herefter hæve i takt med behovene herfor i privatøkonomien:

Generationsskifte med forlods udbyttet

Skal den yngre generation ind som medejere uden den store finansiering, kan en model være, at du etablerer en forlods udbyttet på dine aktier (eksempelvis A-aktier) svarende til hovedparten af den opsamlede egenkapital i selskabet, og dernæst tilbyder den yngre generation at købe eller tegne aktier (eksempelvis B-aktier) til en lav pris.

Det indebærer, at du skal opdele selskabets aktiekapital i to klasser, eksempelvis A-aktier med den forlods udbyttet og B-aktier, der kan tegnes/købes af de nye aktionærer.

Følgende eksempel, hvor der tegnes nye aktier, kan illustrere modellen:

Driftsselskabet Far A/S

Nominal aktiekapital, som du ejer 100%	tkr.	2.000
Din datter skal eje 25% af den nominelle kapital efter kapitaltilførsel, dvs.	tkr.	667
Nominal kapital herefter	tkr.	2.667
Egenkapital er bogført til	tkr.	10.000
Selskabets værdi er ud fra markedskurs	tkr.	12.000

	Din andel (75%)		Din datter (25%)	
	A-aktier		B-aktier	
Handelsværdi før udvidelse	tkr.	12.000	tkr.	0
Reservation til forlods udbytte i forbindelse med opdeling af kapital i A- og B-aktier	tkr.	-9.000	tkr.	0
Værdi af A-aktier herefter (kurs 150)	tkr.	3.000		
Nytegning, nom. 667 tkr. B-aktier til kurs 150			tkr.	1.000

Ejer du aktierne via et holdingselskab, vil udbyttet på tkr. 9.000 være skattefrit og du vil først blive beskattet, når du trækker udbyttet ud af holdingselskabet.

Eksempel på generationsskifte med forlods udbyttet

Modellen tilgodeser også, at den ældre generation fortsat er medejer i virksomheden og ad den vej kan videregive sine erhvervs erfaringer mm.

Det viste eksempel tager ikke højde for en forrentning af værdien udbyttet og evt. yderligere tillæg som påvirker værdiansættelsen af B-aktierne.

Selvfinansiering

Det er muligt at gennemføre et generationsskifte ved hjælp af evt. reserver/frie midler i selskabet, uden at det medfører udbyttebeskatning hos ejeren. Denne mulighed forudsætter, at nogle betingelser er opfyldt. Derfor skal denne mulighed som alle andre muligheder vurderes efter rådgivning fra din revisor eller advokat.

Gaveafgift

Et forældrepar kan afgiftsfrit give sit barn en gave på 2 x 80.600 kr. (161.200 kr.) og sit svigerbarn 28.200 kr. (2026), dvs. en samlet gave på 189.400 kr. pr. år. (2026).

Ved overdragelse af virksomhed eller aktier er det dog kun ejerægtefællen, der kan give gaven. Hvis den dobbelte bundgrænse skal udnyttes, skal den anden ægtefælle altså give sine gaver i form af kontanter.

Ved anvendelse af successionsreglerne forøges det beløb, der kan gives afgiftsfrit med den såkaldte passivpost. En slags rabat for overtagelse af skatten, der kan indregnes i prissætningen på virksomhedsoverdragelsen.

Ved gaver, der overstiger det afgiftsfrie beløb, beregnes en afgift på 15%, når der er tale om den nære familie.

Ved overdragelse af en erhvervmæssig virksomhed, kan gaveafgiften dog nedsættes til 10% til den nære familie, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- Hvis virksomheden/aktierne kan overdrages med succession (det er ikke et krav, at der rent faktisk overdrages med succession)
- Gavegiver skal have ejet virksomheden i mindst 1 år (aktiv deltagelse) forud for overdragelsen eller dennes nærtstående har deltaget aktivt i virksomheden i mindst et år af overdragerens ejertid (deltagelse i driften af virksomheden i et ikke uvæsentligt omfang eller deltagelse i selskabets ledelse)
- Gavemodtageren skal opretholde ejerskabet i mindst 3 år.

Boafgift (afgift ved død)

Ved skifte af et bo skal der beregnes 15% afgift til staten af beløb ud over 392.300 kr. (2026), når arven tilfalder den nærmeste familie. Arv til ægtefælle er afgiftsfri.

Ved overdragelse af en erhvervmæssig virksomhed, kan arveafgiften dog nedsættes til 10%, når arven tilfalder den nærmeste familie, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- Hvis virksomheden/aktierne kan overdrages med succession (det er ikke et krav, at der rent faktisk overdrages med succession)
- Gavegiver skal have ejet virksomheden i mindst 1 år (aktiv deltagelse) forud for overdragelsen eller dennes nærtstående har deltaget aktivt i virksomheden i mindst et år af overdragerens ejertid (deltagelse i driften af virksomheden i et ikke uvæsentligt omfang eller deltagelse i selskabets ledelse)
- Gavemodtageren skal opretholde ejerskabet i mindst 3 år.

Ved skifte af erhvervmæssig virksomhed og aktier, kan der opnås henstand med betaling af boafgiften. Boafgiften kan afdrages med lige store årlige afdrag over en periode på op til 30 år. Henstandsbeløbet forrentes med en lovreguleret sats.

I relation til boafgift vil det være hensigtsmæssigt, at du sammen med din advokat gennemgår dine ønsker med hensyn til arv evt. via udformning af et testamente, der præciserer, hvem der skal arve hvad.

At gennemføre et generationsskifte i levende live giver dig langt de fleste muligheder. Planlæg dit generationsskifte i god tid. Ingen ved, hvad der sker i morgen.

Aftalegrundlag

Din advokat er også med til at sikre aftalegrundlaget for generationsskiftet. Ved løbende overdragelse af en personligt ejet virksomhed, vil I/S-kontrakten være af stor vigtighed, da dokumentet bl.a. bør kunne afklare opståede uenigheder blandt interessenterne.

Selskabsstiftelse hører normalt også ind under advokatens arbejdsopgaver i et generationsskifte. Ved forhandlingerne mellem køber og dig vil advokaten også være den person, der udformer de nødvendige dokumenter, fx overdragelsesaftale, konkurrenceklausul, hensigtserklæring, ejeraftale m.v.

Brug dine rådgivere

Du har netop læst om de forskellige muligheder, du har i forbindelse med et generationsskifte.

Din revisor har et indgående kendskab til modellerne og kan også rådgive om de aktuelle skatte og afgiftsregler. Din advokat har den juridiske indsigt, der er nødvendig i forbindelse med salg af en virksomhed.

Ønsker du at opnå mest mulig sikkerhed på de skattemæssige aspekter, kan du anmode Skattestyrelsen om et bindende svar. Herved tilkendegiver Skattestyrelsen, om de skattemæssige betingelser er opfyldte, samtidig med du får sikkerhed for de skattemæssige konsekvenser. Jyske Bank kan binde de forskellige ender sammen, bl.a. med individuelle finansieringsløsninger.

Brug dine rådgivere de er til for dig.

Læg puslespillet

Det vigtigste er, at du får det generationsskifte, der passer til dine ønsker og behov. Det opnår du ved at lægge puslespillet sådan, at brikkerne falder bedst på plads – for dig.